RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1934. Andra kammaren. Nr 49.

Fredagen den 15 juni.

Kl. 10 f. m.

§ 1.

Justerades de vid kammarens sammanträde den 9 innevarande juni förda protokollen.

§ 2.

Sedan riksdagens båda kamrar förehaft nedan omförmälda, uti sammansatta stats- och bankoutskottets memorial nr 6 samt statsutskottets memorial nr 172—174 föreslagna voteringspropositioner rörande frågor, i vilka kamrarna fattat stridiga beslut, samt bestämt blivit, att vederbörliga omröstningar över de olika besluten skulle denna dag äga rum, så anställdes nu omröstningar enligt nedan intagna voteringspropositioner i följande ordning, nämligen:

1:a omröstningen

(enligt sammansatta stats- och bankoutskottets memorial nr 6):

Den, som i likhet med första kammaren vill, med bifall till motionerna I: 374 och II: 651, avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 277 angående stöd åt Hellefors Bruks Aktiebolag, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen, i likhet med andra kammaren, med avslag å motionerna I: 374 och II: 651, bifallit Kungl. Maj:ts förevarande proposition och alltså

dels bemyndigat riksgäldskontoret att till ett belopp av högst 16 miljoner kronor tillhandahålla medel för statens medverkan i enlighet med av föredragande departementschefen förordade grunder till rekonstruktion av Hellefors Bruks Aktiebolag;

dels ock medgivit, att den enligt 1933 års riksdags beslut åt bolaget beviljade krediten av statsmedel må intill ett belopp av 1,500,000 kronor av bolaget åtnjutas till dess rekonstruktionen av bolaget genomförts.

Sedan efter given varsel kammarens ledamöter intagit sina platser samt voteringspropositionen blivit uppläst, företogs omröstningen medelst namnupprop, och utföll densamma med 42 Ja och 48 Nej, varjämte 6 av kammarens ledamöter förklarade sig avstå från att rösta.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med ..... 35 Ja och 10 Nej,
vadan, då därtill lades andra kammarens röster eller .... 42 Ja och 48 Nej,

sammanräkningen visade ..... 77 Ja och 58 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

2:a omröstningen

(enligt statsutskottets memorial nr 172):

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag, må till broar och hamnar för budgetåret 1934/1935 anvisa ett reservationsanslag av 5,000,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen, i likhet med andra kammaren, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag, till broar och hamnar för budgetåret 1934/1935 anvisat ett reservationsanslag av 6,500,000 kronor.

Sedan efter given varsel kammarens ledamöter intagit sina platser samt voteringspropositionen blivit uppläst, företogs omröstningen medelst namnupprop, och utföll densamma med 24 Ja och 63 Nej, varjämte 9 av kammarens ledamöter förklarade sig avstå från att rösta.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med ..... 26 Ja och 23 Nej,
vadan, då därtill lades andra kammarens röster eller .... 24 Ja och 63 Nej,
sammanräkningen visade ..... 50 Ja och 86 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

3:e omröstningen

(enligt statsutskottets memorial nr 173):

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen beträffande anslaget till främjande av bostadsbyggande skall göra följande uttalande: »Anslaget bör helt tagas i anspråk för fortsatt bedrivande av landsbygdsverksamheten. Kungl. Maj:ts förslag, att viss del av anslaget skulle kunna disponeras till lämnande av tertiärkredit i städer och stadsliknande samhällen, har utskottet alltså icke ansett sig böra biträda», röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen, i likhet med andra kammaren, i förevarande hänseende uttalat:

»Anslaget bör, såsom av Kungl. Maj:t föreslagits, huvudsakligen tagas i anspråk för fortsatt bedrivande av landsbygdsverksamheten. Dock bör Kungl. Maj:t äga att, där så prövas lämpligt, disponera viss del av anslaget till lämnande av tertiärkredit i städer och stadsliknande samhällen. Med hänsyn till den av utskottet förordade begränsningen av anslagsbeloppet i dess helhet i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag bör denna del bestämmas till högst 800,000 kronor. I avseende å sistberörda låneverksamhet böra hittills tillämpade grunder i huvudsak lända till efterrättelse.»

Sedan efter given varsel kammarens ledamöter intagit sina platser samt voteringspropositionen blivit uppläst, företogs omröstningen medelst namnupprop, och utföll densamma med 41 Ja och 50 Nej, varjämte 7 av kammarens ledamöter förklarade sig avstå från att rösta.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med ..... 31 Ja och 21 Nej,
vadan, då därtill lades andra kammarens röster eller .... 41 Ja och 50 Nej,

sammanräkningen visade ..... 72 Ja och 71 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

4:e omröstningen

(enligt statsutskottets memorial nr 174):

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen, i anledning av departementschefens i propositionen nr 235 angående anslag till bekämpande av arbetslösheten m. m. gjorda uttalande i fråga om familjeförsörjarbegreppet, skall uttala följande:

»Enligt de av riksdagen för arbetslöshetsförsäkringen antagna bestämmelserna skall såsom familjeförsörjare anses den, som har försörjningsskyldighet mot make eller mot barn eller adoptivbarn under 16 år eller som lever i gemensamt bo med och huvudsakligen underhåller föräldrar eller adoptant.

Föreskrifterna om vem som skall anses såsom familjeförsörjare böra enligt utskottets uppfattning vara likartade för alla former av arbetslöshetshjälp. Med hänsyn härtill och under åberopande av vad i motionerna I: 352 och II: 616 anförts samt 1933 års riksdags uttalande i ämnet avstyrker utskottet bifall till de ändringsförslag, som beträffande familjeförsörjarbegreppet framlagts i propositionen samt i motionen II: 215», röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen, i likhet med andra kammaren, i nu förevarande hänseende uttalat följande:

»På de av departementschefen i statsrådsprotokollet angivna skälen tillstyrker utskottet, att familjeförsörjarbegreppet för arbetslöshetshjälpens vidkommande utformas enligt det vid propositionen framlagda förslaget.»

Sedan efter given varsel kammarens ledamöter intagit sina platser samt voteringspropositionen blivit uppläst, företogs omröstningen medelst namnupprop, och utföll densamma med 41 Ja och 51 Nej, varjämte 6 av kammarens ledamöter förklarade sig avstå från att rösta.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med ..... 33 Ja och 19 Nej,
vadan, då därtill lades andra kammarens röster eller .... 41 Ja och 51 Nej,

sammanräkningen visade ..... 74 Ja och 70 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

§ 3.

Svar å interpellation.

Ordet lämnades på begäran till

Chefen för socialdepartementet, herr statsrådet **Möller**, som anförde: Herr talman! Med tillstånd av riksdagens andra kammare har dess ledamot herr Pettersson i Dahl till mig framställt följande spörsmål:

1:o) Innebär Kungl. Maj:ts resolution den 20 oktober 1933 angående tillämpligen av kungörelsen den 10 juni 1932 (Sv. F. nr 198), att vid prövning av ansökningen att anordna regelbundna dans- och liknande tillställningar hänsyn icke bör tagas till förhållandena på orten och eventuellt föreliggande önskvärdhet att inskränka förvärvsmässigt bedriven nöjesverksamhet?

2:o) Om så är fallet, har herr statsrådet för avsikt att taga initiativ till ett förtydligande av gällande bestämmelser?

Innan jag ingår på interpellationen, må i korthet beröras gällande bestämmelser till reglering av ifrågavarande nöjestillställningar å landsbygden. Genom förenämnda kungörelse i juni 1932 har Kungl. Maj:t förordnat, att vad i § 13 ordningsstadgan för rikets städer är föreskrivet i fråga om maskerad, bal, lekstuga m. m. skall tillämpas jämväl beträffande dylik tillställning å ort, varest vad sålunda är stadgat icke redan är gällande, och tillkommer landsfiskal enahanda befogenhet, som enligt nämnda paragraf är i fråga om stad tillagd polismyndighet därstädes. Då landsfiskal giver tillstånd till anordnande av tillställningar av omförmälda slag, äger han jämväl meddela erforderliga ordningsföreskrifter. Före kungörelsens ikraftträdande blevo länsstyrelserna i samtliga län genom en departementschefsskrivelse anmodade att vidtaga åtgärder för att befrämja en sådan tillämpning av den åt landsfiskalerna uppdragna befogenheten, som överensstämde med grunderna för den nya författningen. Till ledning för åtgärder i detta syfte tillställdes länsstyrelserna en inom socialdepartementet upprättad promemoria. Ett par uttalanden i denna promemoria äro här av intresse. Sålunda yttras där, att ur ordningssynpunkt bestämmelser tidigare stundom ansetts påkallade för att inskränka tiden för anordnande av dylika tillställningar till vissa bestämda dagar eller till visst antal dagar för en viss tidsperiod. Såtillvida hade dylika inskränkningar — anföres det i promemorian — stöd av allmän författning, som det genom kungörelse den 4 oktober 1895 förordnats, bland annat, att å juldagen, långfredagen, påskdagen och pingstdagen icke finge hållas offentlig maskerad, bal, lekstuga, så kallad varietétillställning eller andra sådana nöjen. Utöver vad som följde av nämnda bestämmelser, syntes erforderlig inskränkning av det antal dagar, under vilka nöjestillställningar finge anordnas, i regel åstadkommas av ekonomiska och andra faktorer. I varje fall torde det få anses ligga utom polismyndighetens uppgift och befogenhet att ur andra synpunkter än den allmänna ordningens och sedlighetens uppehållande vidtaga en dylik inskränkning. I särskilda fall, såsom då nöjesföretag av nu ifrågavarande slag till alltför stort antal drevos inom en och samma kommun eller inom närbelägna kommuner, syntes det emellertid icke få anses uteslutet att i den allmänna ordningens intresse vidtaga åtgärder jämväl i nyss omförmälda syfte.

Det av interpellanten berörda av Kungl. Maj:t avgjorda besvärsmålet avsåg anordnande av danstillställningar å en nöjesplats i Hallands län. Länsstyrelsen i nämnda län hade tillställt samtliga landsfiskaler i länet ett cirkulär angående vissa principer vid meddelande av tillstånd till anordnande av nöjestillställningar, vartill allmänheten har tillträde. Därvid hade länsstyrelsen yttrat, att under sommarsäsongen (maj—september) tillstånd till regelbundna danstillställningar icke borde beviljas oftare än varje lördag och sista söndagen i varje månad ävensom midsommaraftonen och midsommardagen men

Svar å interpellation. (Forts.)

väl mera sällan, ifall omständigheterna gåve anledning därtill. Vid större badorter finge dock tillstånd meddelas till flera danstillställningar än nyss sagts, liksom även eljest ytterligare tillstånd finge meddelas för visst tillfälle, då särskilda skäl därtill förelåge. Under vintersäsongen (oktober—april) borde tillstånden kunna väsentligt inskränkas, beroende på platsens läge och beskaffenhet.

I början av maj 1933 anhöll Hilding Johnsson i Falkenberg hos landsfiskalen i Årstads distrikt om tillstånd att å Granelunds nöjesplats — belägen omkring 2 mil från Falkenberg — anordna danstillställningar med därtill hörande artistprogram såsom sång, musik och akrobatuppträdande dels varje lördag och söndag under tiden från och med den 7 maj till och med den 24 september 1933, dels ock den 25 maj (Kristi himmelsfärdsdag) ävensom den 5 juni (annandag pingst) nämnda år.

Genom beslut den 6 maj 1933 meddelade landsfiskalen tillstånd för Johnsson att varje lördag och sista söndagen under månaderna maj, juni, juli, augusti samt september nämnda år anordna offentliga danstillställningar med sång, musik och akrobatuppträdanden å nämnda nöjesplats; och föreskrevs därvid, att tillställning icke finge påbörjas tidigare än klockan 7 eftermiddagen och icke avslutas senare än klockan 12 på natten å lördagar och klockan 11 på aftonen å söndagar.

Därpå anhöll Johnsson ånyo hos landsfiskalen om tillstånd att å nämnda nöjesplats anordna offentlig danstillställning med därtill hörande artistprogram den 5 juni (annandag pingst). Med anledning därav meddelade landsfiskalen resolution den 31 maj 1933. Däri erinrade landsfiskalen om sitt beslut av den 6 maj 1933 och länsstyrelsens cirkulär angående vissa principer vid meddelande av tillstånd till sådana tillställningar. Under åberopande härav och då antalet nöjestillställningar vid ifrågavarande nöjesplats genom det förut beviljade tillståndet syntes få anses fullt tillräckligt, ansåg landsfiskalen sig icke kunna bifalla sist omförmälda ansökning.

Över landsfiskalens nämnda två beslut anförde Johnsson besvär hos länsstyrelsen under yrkande om tillstånd att anordna danstillställningar å ifrågavarande nöjesplats varje lördag och söndag under i ansökningen avsedd tid ävensom annandag pingst samt att tiden för tillställningarnas avslutande måtte bestämmas till klockan 12 även å söndagarna.

Genom resolution den 3 juni 1933 utlät sig länsstyrelsen sålunda: Med hänsyn till innehållet i omförmälda cirkulär och angelägenheten därav, att den enhetlighet, som med cirkuläret avsetts, icke måtte brytas, finner länsstyrelsen icke skäl att lämna bifall till besvären.

Häröver anförde Johnsson besvär hos Kungl. Maj:t.

I resolution den 20 oktober 1933 yttrade Kungl. Maj:t: Kungl. Maj:t finner väl, att länsstyrelsen bort med ändring av landsfiskalens klandrade beslut medgiva klaganden tillstånd att under den vid tidpunkten för länsstyrelsens resolution återstående del av i ansökningen avsedd tid anordna offentliga danstillställningar å nämnda nöjesplats, förutom varje lördag å därför av landsfiskalen medgiven tid, jämväl varje söndag och den 5 juni (annandag pingst) mellan klockan 7 och 11 eftermiddagen, men då besvären avse numera förfluten tid, finner Kungl. Maj:t desamma ej föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd.

Jag övergår härefter till interpellantens frågor.

Interpellanten har framställt det spörsmålet, huruvida nu berörda resolution innebär, att vid prövning av ansökningar om tillstånd att anordna regelbundna dans- och liknande tillställningar hänsyn icke bör tagas till förhållandena på orten och eventuellt föreliggande önskvärdhet att inskränka förvärvsmässigt

Svar å interpellation. (Forts.)
bedriven nöjesverksamhet. I likhet med interpellanten är jag av den uppfattningen, att sådan hänsyn bör tagas. I den av socialdepartementet utfärdade, förut omförmälda promemorian har ock i detta avseende framhållits, att tillämpningen av i ämnet gällande bestämmelser bör ske under hänsyn, i den mån det är möjligt, till vederbörande kommuns intressen, behov och önskemål samt att landsfiskalerna böra för detta ändamål träda i samverkan med kommunalnämnd eller andra vederbörande kommunala organ. En av de faktorer, som härvid komma i betraktande, är tydligen önskan inom en kommun att inskränka den förvärvsmässigt bedrivna nöjesverksamheten. Den resolution, som här förut berörts, innebär ej heller ett avsteg från den uppfattning jag sålunda uttalat. Att märka är, att den nya lagstiftningen betecknar en övergång från obegränsad frihet att anordna danstillställningar till ett system med tillståndstvång. Det lärer ligga i sakens natur, att försiktighet är påkallad vid genomförandet av en lagstiftning sådan som denna. Att medgiva dans allenast i så pass ringa utsträckning, som i här uppmärksammade fall ägt rum — förutom å lördagar blott å en söndag i månaden — har jag för min del ansett vara att gå för långt. De upplysningar, jag numera, i anledning av interpellationen, införskaffat från några länsstyrelser i skilda delar av landet, synas också giva vid handen, att denna mening i allmänhet torde delas av länsstyrelserna. Icke i något av de län, beträffande vilka förfrågan gjorts — Stockholms, Jönköpings, Malmöhus, Göteborgs och Bohus samt Västernorrlands län — har länsstyrelsen utfärdat direktiv om ett så sparsamt tillståndsbeviljande som fallet varit i Hallands län, och ej heller lära landsfiskalerna i dessa län vid sina tillstånds meddelande hava förfarit så snävt som skett i det ärende, vilket givit anledning till interpellationen. Efter mitt förmenande bör en så restriktiv tillämpning av gällande lag som i förevarande fall principiellt sett förekomma blott då särskilda skäl tala härför. Skulle emellertid i de ärenden, som framdeles må komma under Kungl. Maj:ts bedömande, dylika skäl visas vara för handen, är jag, i vad på mig ankommer, beredd att förorda en begränsning av nöjestillstånden i förhållande till vad eljest tillämpas.

Härpå yttrade:

Herr **Pettersson** i Dahl: Herr talman! Jag ber att till herr statsrådet och chefen för socialdepartementet få uttala min tacksamhet för det svar, han lämnat på min interpellation. Likaså betygar jag min tacksamhet för att jag fått ta del av svaret i förväg. Jag kan också säga, att jag i stort sett är tacksam för svarets innehåll.

Herr statsrådet har rätt uti, att det är Kungl. Maj:ts resolution av den 20 oktober 1933, som givit anledning till denna interpellation. Det var onekligen så, att det på ifrågavarande plats väckte en viss förvåning, när denna kungl. resolution för någon tid sedan stod att läsa i ortens tidningar. Utlåtandet kunde knappast fattas på annat sätt än att Kungl. Maj:t menade, att ifrågavarande danstillställningar i fortsättningen skulle få anordnas utan inskränkning.

Det torde för kammarens ledamöter vara bekant, att bakom denna nya bestämmelse angående anordnandet av nöjestillställningar ligger det beslut, som riksdagen fattade år 1932. När jag fick en anmodan från de kommunala myndigheterna där nere, att jag skulle göra en framställning till herr statsrådet för att få närmare besked om, hur denna förordning skulle tolkas, tog jag också del av den behandling, som föregått detta beslut i riksdagen. Jag har mycket noga genomläst protokollet såväl från andra som första kammaren, och man kan där konstatera, att samtliga talare — jag tror utan undantag — ha hävdat den uppfattningen, att dessa danstillställningar om möjligt

Svar å interpellation. (Forts.)

böra stävjas. Jag har också läst herr statsrådets yttrande i första kammaren, vari han vid ett tillfälle säger, att det väl är ingen, som inte har den uppfattningen, att nöjestillställningarna böra så långt möjligt begränsas. Herr statsrådet säger också här i interpellationssvaret att »i den mån det är möjligt» bör hänsyn tagas till »vederbörande kommuns intressen, behov och önskemål samt att landsfiskalerna böra för detta ändamål träda i samverkan med kommunalnämnd eller andra vederbörande kommunala organ». Fortsättningsvis yttrar han, att en tydlig »önskan inom en kommun att inskränka den förvärvsmässigt bedrivna nöjesverksamheten» så långt möjligt bör tillgodoses.

Detta är också vad som skett i förevarande fall. De kommunala nämnderna i dessa orter, Årstads och Faurås' härad, ha nämligen riktat en gemensam hemställan till landsfiskalerna och K. B. Jag tror också, att det är dessa myndigheter, som ligga bakom ifrågavarande förbud från K. B. Herr statsrådet yttrade nyss, att han anser, att man i det förevarande fallet gått för långt, det vill säga, att landsfiskalerna och K. B. inte beviljat nöjestillställningar så ofta som de bort göra. Jag anser inte, att man nu bör gå in på någon diskussion om huru ofta ett dylikt anordnande kan vara lämpligt. Men hade det i Kungl. Maj:ts resolution exempelvis stått, att Kungl. Maj:t ansåg, att tillstånd skulle ha beviljats i större utsträckning än K. B. gått med på, tror jag inte, att denna interpellation hade kommit till. Yttrandet i fråga kan emellertid, som sagt, inte tolkas på annat sätt än att herr statsrådet menade, att nöjesverksamheten skulle få bedrivas utan någon som helst inskränkning.

En olägenhet i fråga om att inskränka nöjesverksamheten som jag vill begagna tillfället att särskilt framhålla, är att kommunerna få tillgodoräkna sig inkomst i form av nöjesskatt. Genom att de ha denna rätt, kan man på vissa håll spåra en tendens till att de inte alls försöka motarbeta nöjesverksamheten utan i stället kanske försöka att för inkomstens skull om möjligt få anordna tillställningar inom den egna kommunen. När så den ena kommunen beviljar detta tillstånd, anse grannkommunens myndigheter — för att inte den andra kommunen skall få en förmånsställning genom tillgodogörandet av nöjesskatt — att de också i sin tur böra lämna samma tillstånd.

För att råda bot på detta missförhållande torde det enligt min uppfattning inte vara någonting annat att göra än att nöjesskatteinkomstfördelningen ändras, samt att myndigheterna i så stor utsträckning som möjligt begränsade tillstånden till dessa tillställningar men samtidigt också uppmuntrade ungdomsverksamheten. Ty den ungdomsverksamhet, som t. ex. Svenska landsbygdens ungdomsförbund bedriver i konkurrens med nöjestillställningarna, har en mycket stor uppgift att fylla, och den verksamheten lider givetvis avbräck genom dessa nöjestillställningar, till vilka ungdomen drages i stället för att besöka de mera kulturellt betonade ungdomsmötena.

Jag tror dock, att detta svar på min interpellation har skingrat en del misstro gent emot Kungl. Maj:t. När herr statsrådet slutar med att säga, att han i fortsättningen, i vad på honom ankommer, är »beredd att förorda en begränsning av nöjestillstånden i förhållande till vad eljest tillämpas», tror jag, att vi kunna vara tillfredsställda.

Jag ber att än en gång få betyga herr statsrådet min tacksamhet för detta svar och tror att interpellationen fyllt sitt ändamål.

Herr **Lindqvist:** Herr talman! För min del har jag den uppfattningen, att länsstyrelsen i Hallands län varit väl sträng, när det har gällt att tillämpa de författningar, varom nu är fråga. Jag har därför vid ett tillfälle besökt länsstyrelsen och landssekreteraren och framfört denna min uppfattning efter att ha fått påstötningar härom ifrån en del platser där nere.

Svar å interpellation. (Forts.)

Jag har varit i tillfälle att hos interpellanten i förväg se det svar, som herr socialministern här har givit på hans interpellation, och jag vill säga, att jag helt och fullt kan ansluta mig till de uttalanden, som herr socialministern däruti har gjort. Jag vill endast använda detta tillfälle för att uttala den förhoppningen, att länsstyrelsen i Halland, när det gäller att tillämpa gällande författningar härvidlag, måtte bli något liberalare än hittills varit fallet.

Det framgår ju av herr socialministerns svar, att man i flera länsstyrelser varit mera liberal beträffande tillämpningen, och därutav har det inte visat sig uppstå några svårigheter. Det har tvärtom visat sig vara fördelaktigt, att man gått tillväga på annat sätt än länsstyrelsen i Halland. Det är därför min livliga förhoppning, att vad som förekommit skall ge sagda länsstyrelse anledning att vara, som jag säger, något liberalare i fråga om tillämpningen av författningarna än hittills.

Herr **Gustafson** i Vimmerby: Herr talman! Jag har egentligen ingenting att anföra med anledning av det svar, som herr statsrådet och chefen för socialdepartementet givit på interpellantens fråga. Jag vill emellertid begagna tillfället att påpeka, hurusom det kan finnas platser med sådan belägenhet, att de knappast borde få användas för nöjestillställningar. Jag skall be att få exemplifiera vad jag härvidlag menar genom att nämna ett fall från en min grannkommun.

I denna kommun finns sedan några år tillbaka i en vid en sjö vackert belägen by ett pensionat, som inrymts i en för ändamålet inköpt bondgård mitt i det tättbebyggda samhället. I detta pensionat anordnas nu särskilt sommartid på lördagar och söndagar och för övrigt ofta nog även under övriga veckodagar dans- och nöjestillställningar. På grund av att pensionatet ligger så nära granngårdarna — avstånden äro i flera fall icke mer än något tiotal meter — verka dessa danstillställningar i mycket hög grad störande på invånarna i byn i övrigt. Det är icke nog med, att de bli störda i sin nattsömn, vilken de mer än väl kan behöva efter dagens tunga och möda, utan de få också mer eller mindre mot sin vilja finna sig i, att massor av folk från närliggande orter besöka detta samhälle, vilket allt, som man lätt kan förstå, verkar störande på befolkningens trevnad.

Man kan ju starkt ifrågasätta, huruvida icke ordningsstadgan för rikets städer borde kompletteras med en bestämmelse om, att offentliga danstillställningar icke få förekomma i lokaler med det läge, varom jag här talat. Det fall, som jag nu tillåtit mig åberopa, har också varit föremål för Kungl. Maj:ts prövning, beroende på en framställning, som från hemmansägarna i byn på sin tid gjordes till Kungl. Maj:t, vari hemställdes om förbud för dans- och nöjestillställningar i berörda pensionat. Kungl. Maj:t lämnade denna hemställan utan avseende. Jag vill inte klandra Kungl. Maj:t för detta, ty jag förstår mycket väl, att Kungl. Maj:t med hänsyn till gällande lagstiftning icke kunnat förfara på annat sätt än som i detta fall skett. Jag ifrågasätter emellertid, om det icke skulle kunna vara rimligt och lämpligt, ja, rentav nödvändigt, att man försöker komplettera ordningsstadgan för rikets städer med en bestämmelse av innebörd, att danstillställning icke skall få äga rum i lokal med det läge, varpå jag nyss givit exempel.

Jag hemställer vördsamt till herr statsrådet och chefen för socialdepartementet, att herr statsrådet ville taga under välvilligt övervägande, huruvida icke en utredning i av mig antydda avseende borde företagas och ett förslag till ändring i ordningsstadgan snarast framläggas för riksdagen.

Svar å interpellation. (Forts.)

Herr **Lundén:** Herr talman! Man hoppades ute i landet, att de kommunala myndigheterna i och med tillkomsten av de tilläggsbestämmelser till ordningsstadgan, som för ett par år sedan beslutades, skulle få något att säga till om i här förevarande avseende och att de på något sätt skulle kunna reglera det alltmera utbredda dansbaneeländet på landsbygden. Detta har emellertid tyvärr visat sig icke vara fallet. Visserligen har den förordning, som utfärdades 1932, skapat en viss ordning, men den har icke berett de kommunala myndigheterna möjlighet att kunna, även om de så velat, begränsa de alltmer överhandtagande och i många fall onödiga danstillställningarna.

Man torde kunna säga, att det är i mycket få fall som vederbörande landsfiskal vägrat lämna tillstånd till nöjes- och danstillställningar. Ibland kan det kanske hända, att landsfiskalen sätter sig i förbindelse med de kommunala myndigheterna för att höra deras önskningar, men ofta nog torde landsfiskalen befinna sig i det läget, att han icke ser sig någon möjlighet att kunna vägra begärt tillstånd, om det nämligen icke förekommit några särskilda oroligheter vid den dansbana, varom fråga är.

Så står saken nu, och det synes faktiskt, som om det s. k. dansbaneeländet på landsbygden alltmer spritt sig trots dessa nya bestämmelser. På landsbygden är man nu verkligen bekymrad över detta tillstånd och varthän det hela skall leda. Följden av ett besök på en dylik danstillställning är för ungdomen mången gång av den art, att vederbörande bittert får begråta sitt besök på dansbanan.

De kommunala myndigheterna stå som sagt i många fall rådlösa, och det vore därför önskligt, om en förordning utfärdades, som gåve dem mera makt att inom respektive kommuns område kunna begränsa dessa nöjes- och danstillställningar. Jag har själv vid mer än ett tillfälle med bekymmer sett på förhållandena sådana de äro ute på landsbygden, och jag skulle vilja säga, att dessa dansbanor för den uppväxande ungdomen innebära en fara, som icke får förbises vare sig av den högsta myndigheten här i landet eller av någon rättänkande man eller kvinna. De innebära en fara för ungdomen, som verkligen är mycket, mycket svår.

Jag ber, herr talman, att livligt få instämma med den föregående ärade talaren, herr Gustafson i Vimmerby, och jag önskar, att det vore möjligt att genom en ny förordning bättre än som nu är fallet kunna ge de kommunala myndigheterna en smula att säga till om i hithörande frågor.

Herr **Pettersson** i Dahl: Herr talman! Jag skulle icke på nytt ha begärt ordet i denna debatt, om icke herr Lindqvist i sitt anförande sagt, att han ansåg, att länsstyrelsen i Hallands län i fortsättningen borde ge tillstånd till nöjestillställningar i större utsträckning än som hittills varit fallet.

Jag vill i detta sammanhang upprepa vad jag anfört i mitt förra anförande, nämligen att det stod i överensstämmelse med kommunernas i dessa trakter egna önskningar, att det icke blev något större antal danstillställningar. Herr statsrådet har ju också delat den uppfattningen, att kommunernas intressen i så stor utsträckning som möjligt härvidlag böra tillgodoses.

Vad sedan beträffar att en hel del länsstyrelser ansett, att man icke bort gå så strängt tillväga, har jag i min hand ett urklipp ur Aftonbladet för den 2 dennes, vari refereras en artikel i tidningen Arbetet i Malmö, enligt vilken länsstyrelsen i Malmöhus län skulle ha gått in för principen att man genom enhetliga bestämmelser på något sätt borde begränsa de offentliga nöjestillningarna. Alltså är det mer än i Hallands län detta gör sig gällande.

Vidare skulle jag vilja framhålla, att, såsom herr Lundén mycket riktigt framhöll, det helt säkert ligger en viss fara uti, att ungdomen för mycket

Svar å interpellation. (Forts.)
drages till dessa danstillställningar. Icke nog med att ungdomen på dessa bli på ett eller annat sätt moraliskt fördärvad, utan man gör ju också där av med sina besparingar. Det finns sålunda många, många exempel på, hurusom lantarbetare gjort av med ända till 5 à 10 kronor i veckan på dylika danstillställningar. Man kan verkligen fråga sig, vad de ha för behållning av ett helt långt års hårt arbete, när de på detta sätt göra slut på hela sin arbetsförtjänst på dansbanan. Ju lättare man har att komma till dylika danstillställningar, ju oftare går man också dit. Jag anser därför, att länsstyrelsen i Hallands län i detta fall förfarit riktigt.

Herr **Lindqvist:** Herr talman! Jag begärde ordet för att göra ett påpekande med anledning av vad herr Pettersson i Dahl yttrade om de ekonomiska synpunkterna.

Mången gång skulle det enligt mitt förmenande ur ekonomisk synpunkt tvärtom vara fördelaktigare, om den som bor på landet kunde få dansa där han bor, i stället för att behöva betala bil- eller busspengar för att fara på annat håll och dansa.

§ 4.

Anmäldes och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen:

från statsutskottet:

nr 414, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under »Utgifter för kapitalökning» gjorda framställning angående anslag för utvidgning av tvångsarbetsanstalten i Landskrona m. m.;

nr 415, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under »Utgifter för kapitalökning» gjorda framställning angående anslag till byggnader för statens bakteriologiska laboratorium;

nr 416, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till skyddsuppfostran m. m.;

nr 417, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till medicinalstyrelsen;

nr 418, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående anslag till statens farmacevtiska laboratorium;

nr 419, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m.; och

nr 420, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till särskilda åtgärder i anledning av ungdomsarbetslösheten jämte i ämnet väckta motioner;

från bankoutskottet:

nr 384, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt till tjänstepension för tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen, och för arbetare i statens tjänst jämte i ämnet väckta motioner;

nr 385, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 11 oktober 1907 (nr 85) angående civila tjänstinnehavares rätt till pension m. m. jämte i ämnet väckta motioner;

nr 386, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition om vissa ändringar i den vid lagen den 4 juni 1920 (nr 254) angående rätt till tjänstepension för ordinarie tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk fogade åldersförteckningen;

nr 387, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa bestäm-

melser i fråga om rätt till pension för överdirektören och chefen för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen;

nr 388, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar i gällande bestämmelser i fråga om rätt till pension för ordinarie tjänstemän vid domänverket;

nr 389, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pension åt överassistenten å övergångsstat vid centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet E. I. Haglund;

nr 412, angående förslag till ny lag för Sveriges riksbank; och

nr 413, med reglemente för riksbankens styrelse och förvaltning; samt

från riksdagens kansli:

nr 391, angående val av fullmäktige i riksbanken och suppleanter för riksdagens fullmäktige i nämnda bank; och

nr 397, angående val av fullmäktige i riksgäldskontoret och suppleanter för fullmäktige i samma kontor.

Vidare anmäldes och godkändes bankoutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 411, till fullmäktige i riksbanken med överlämnande av reglemente för riksbankens styrelse och förvaltning.

§ 5.

Härefter anmäldes och godkändes riksdagens kanslis förslag till riksdagens förordnanden:

nr 392, för en fullmäktig i riksbanken;
nr 393, för en fullmäktig i riksbanken;
nr 394, för en suppleant för riksdagens fullmäktige i riksbanken;
nr 395, för en suppleant för riksdagens fullmäktige i riksbanken;
nr 396, för en suppleant för riksdagens fullmäktige i riksbanken;
nr 398, för ordföranden i riksgäldskontoret;
nr 399, för en fullmäktig i riksgäldskontoret;
nr 400, för en fullmäktig i riksgäldskontoret;
nr 401, för en suppleant för fullmäktige i riksgäldskontoret;
nr 402, för en suppleant för fullmäktige i riksgäldskontoret; samt
nr 403, för en suppleant för fullmäktige i riksgäldskontoret.

§ 6.

Till bordläggning anmäldes bevillningsutskottets betänkande, nr 72, angående beräkning av bevillningarna för budgetåret 1934/1935, m. m.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 11.24 f. m.

In fidem
Per Cronvall.